

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Organul oficial al asociațiunii institutelor financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu.

Apare odată pe săptămână.

Redacțiunea și administrațiunea: Sibiu, Strada Bayer Nr. 1—3.

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500—; pentru particulari Lei 400—; pentru cooperative, funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300—. În străinătate Lei 800—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare □ cm. Lei 6—

Director: **Constantin Popp.**

Redactor: **Dr. Mihai Veliciu.**

Sumarul:

Cum să ne pregătim pentru ziua de mâine. — Stabilizare și bilanț. — A doua scrisoare către plugari. — Situația. — Inscriverile la Academia de înalte studii comerciale și industriale. — Pentru admiterea în școala horticolă de fete. — *Cronică:* Fuziuni de întreprinderi românești în Ardeal, „Codreana”. Monete divizionare noi. Seontul băncilor de emisiune. Burse la Academia de înalte studii agronomice din București. — Situațiunea sumară a Băncii Naționale a României. — Cursul Valoilor la București. — Concurs.

Cum să ne pregătim pentru ziua de mâine.

(Cuvinte către fineretul comercialist).

(Urmare).

De o importanță capitală e străduința pe care trebuie să o pună elevul în școală pentru a-și dezvolta gustul cetitului, laudabilă și frumoasă tendință, singura cale dealfel prin care poate munci în sens intelectual și apoi să devie un intelectual. Vreau să descure și să lămuresc o chestiune sau mai bine zis o definiție. Ce numim noi un intelectual? Evident că nici un individ nu poate fi împiedecat să-și atribuie calitatea de intelectual. Curent, intelectual ar fi sinonim cu om cult. Dar am auzit cu toții că atunci când vrea cineva să pomenească de pătura mai suptire a societății, folosește cuvântul: intelectualitate, sau am mai auzit și cuvântul inteligență. De exemplu auzim: în cutare loc a fost adunată sau a luat parte toată intelectualitatea Sibiului, sau a luat parte toată inteligența Sibiului. Inteligența s'ar defini în două cuvinte astfel: Facultatea de-a pricepe, de-a înțelege. Nu-i mai puțin adevărat că sunt multe persoane, care dau aceiaș definiție și intelectualui. Dar intelectual se mai poate defini pe scurt și: facultatea de-a concepe. Ei bine, eu cred,

că aceasta de-a doua definiție corespunde mai bine sensului cuvântului intelect. De unde prin analogie intelectual ar însemna: om de concepție.

Oare X. funcționar, nu importă, de stat sau particular, purtând haină neagră, ochelari americani, care cu finută solemnă toarnă zilnic formule sau fraze stereotipice pe hârtie sau în condice și se mărghinește veșnic la acest lucru, poate fi gratificat cu titlul de intelectual? Poate oare privi peste umăr cu un aier de indulgență provocătoare pe un meserias, pe un neintelectual? Dar cum am putea numi o persoană, în posesiunea unei culturi mai mult sau mai puțin apreciabile, care îndemnat veșnic de un spirit ascuțit, nu se mulțumește cu ceea ce a agonisit culturalicește — căci și acest avut ca și ori-care altul, dacă nu te îngrijești de el se poate pierde — zic, nu se mulțumește cu ceea ce are și tendința-i e de-a re-împrospăta mereu vechile cunoștințe și mai ales de-a și le îmbogăți aceste cunoștințe, de-a se interesa și de-a fi în curent cu toate ramurile culturai, sau, cum aceasta e atât de vastă, cu partea din cultură de care e direct interesat? Acest om în concepția căruia fecundează mai mult sau mai puțin abundent idei, de bună seamă că poate fi numit intelectual. În această privință să ne fie iertată intransigența: un general, care se laudă și nu cunoaște altă tactică de luptă decât pe aceea a războaielor Mariei Terezei sau a asediului dela Sebastopol, sau un medic care dă diagnoza după procedeul întrebuițat acum 50 de ani, sau un avocat, care își reamintește de nouile legi din rezumatele proiectelor definitive din „Universul”, sau care stă în fața unui bilanț ca în fața unei enigme, poate fi

taxat de intelectual veritabil? Dar un om ori-cât de modest, care cât de cât cetește, în genere își cultivă mintea și prin artă atât cât o pricepe, inobilează sufletul, străduințe zi de zi cari lasă să se vadă treptat, cu timpul, un progres, un mers ascendent, oare acest om nu lucrează într'un sens intelectual?

Astfel putem vedea și o mulțime de indivizi cari au preocupări și tendințe intelectuale fără să-și dea seamă. Dacă mai înainte am spus că nu ne putem reduce cunoștințele, în decursul celor 4 ani, numai la studiul contabilității, neglijând pe celelalte studii de mai puțină importanță profesională sau pe cele de cultură generală, asta nu înseamnă însă că cădem în cealaltă extremă, neglijând de rândul acesta contabilitatea în favorul celorlalte studii. Studiul contabilității e destul de vast. Dacă de vreo 15—20 ani în școală contabilitatea a realizat un progres considerabil prin introducerea acelor birouri-comerciale în anul al IV-lea de studii, unde se caută — și se înfăptuește de altfel — să se împace teoria cu practica, unde se predă contabilitatea și mai intuitiv dacă s'ar putea spune prin felul lucrărilor, dar și mai savant, dacă în orice instituție deasemenea există o contabilitate cu tradiția ei și cu denumiri consacrate sau denumiri proprii însăși aceste tradiții, nu înseamnă că studiul contabilității se mărginește numai la atât, nu se rezumă la această formă rigidă și clasică. Contabilitatea după-cum veți conveni și Dv. nu stă pe loc; de unde, pentru un contabil care se respectă, se nasc și durează preocupări în sens intelectual privitor la acest studiu.

(Da urma).

Stabilizare și bilanț.

Reperensiunile stabilizării monetare asupra întreprinderilor economice private. •

De Petre Porușiu, prof. univ.

(Urmare).

Cursurile devizelor sunt în primul rând în funcție de bilanțul plăților față de străinătate, ceea ce s'a verificat și de curând prin experiența făcută de către francezi: valuta franceză s'a urcat din momentul când piața franceză a început să absoarbă devizele streine oferite. De altă parte este însă adevărat că prețurile interioare urcate împiedecă exportul, chiar pe lângă o valută scăzută. (K. Diehl, Valuta, Karlsruhe 1925, p. 20. Poincaré, loc cit. p. 33).

În scopul de a verifica afirmațiunile lui Diehl cu materialul nostru statistic și pentru împrejurarile noastre, punem alături numerele indici (index-numbers) ale prețurilor mărfurilor „en gros” și „en détail”, ale produselor alimentare „en détail” și cursurile mijlocii ale schimbului pe anii 1922—1927, pentru cari ne stau la dispoziție datele:

Index numbers ale prețului de „en gros” la mărfuri, (anul de bază 1914, contând 100):

media pe 1924	2.970
1925	3.130
1926	3.200
1927	3.545

Index numbers ale prețului de detaliu la mărfuri, costul vieții pe țara întreagă, (anul de bază 1914, luna Iulie, contând 100):

media pe 1922 Iulie	1.633
1923	2.400
1924	2.660
1925	3.180
1926	3.340
1927	4.031

Index numbers ale prețului de detaliu la produse alimentare pe întreagă țara, (anul de bază 1914, luna Iulie, contând 100):

media pe 1924 Iulie	2.985
1925	3.250
1926	3.552
1927	3.855

(D. Milețici-Colescu, op. cit. p. 137 și urm).

Cursul mijlociu al schimbului la București:

anul:	1 dolar:	1 liră sterlină;	100 fr. elvețieni:
1922	Lei 150,65	Lei 673,16	Lei 2851,89
1923	203,42	939,40	3796,71
1924	201,95	883,05	3713,50
1925	207,92	1006,81	4042,20
1926	220,20	1076,87	4263,—
1927	167,17	816,87	3239,99
1928	163,26	795,98	3152,—
paritatea teoretică a Leului stabilizat	167,18	813,59	3225,08

(Bulletin d'information de la Banque Nationale de Roumanie, No. 1/1929, p. 28, 2/1929, p. 36).

Media anuală a cursului schimbului la Zürich:

anul 1922	3,60 franci elv. = 100 Lei
1923	2,72
1924	2,70
1925	2,451
1926	2,416
1927	3,143
1928	3,166

(V. Milețici-Colescu, op. cit. p. 222 și Proiectul de buget general al statului pe exercițiul 1929, Partea IV, anexa 23).

Din compararea acestor date se vede, că prețurile „en gros” și „en détail” la mărfuri și prețurile de detaliu ale produselor alimentare au crescut neîntrerupt dela 1922 până la 1927, câtă

vreme cursul dolarului la București urcă de la 150,65 la 203,42, apoi scade la 201,95, urcă iară la 220,20 și scade la 167,17. Aceeaș tendință o are și lira sterlină: 673,16; 939,40; 883,05; 1076,87; 816,87 și francul elvețian: 2851,89; 3796,71; 3713,50; 4263; 3239,99. Nici cursul Leului la Zürich nu diferă prea mult. Dacă prețurile interne ar putea influența raportul de valoare dintre mijloacele de plată indigene și străine adecă cursul extern al monetei naționale, cursul mijlociu al schimbului ar trebui să arate aceeaș tendință ca și prețurile mărfurilor în interior.

Este justă observațiunea că specula influențează asupra prețurilor produselor interne, dar ea nu face decât să accentueze o tendință existentă de scumpire sau de teftinire (V. Diehl, op. cit. p. 13). Adaptarea prețurilor interne ale unor articli la prețurile externe, nivelarea mondială a prețurilor, dovedește tocmai că specula nu e un factor al deprecierei monetare într'un anumit stat. Această adaptare iese la iveală și din indicii mai sus arătați.

Al treilea punct de reper în politica financiară și economică a dlui Dintilă Brătianu — în principiu tot atât de bine fixat ca celelalte două — a fost *consolidarea datoriei publice*. Pentru justificarea aprecierii noastre invocăm exemplul Franței, R. Poincaré spunea în discursul său ținut în zilele de 3 și 4 Februarie 1928 în camera franceză: „le rétablissement de l'équilibre budgétaire, le vote des impôts indispensables, l'organisation d'un amortissement régulier, rationnel de notre dette, ont inspiré à tous les pays du monde, et plus particulièrement à nos créanciers, confiance dans le crédit de la France... et aussi parce que, au dehors et au dedans, nous avons tenu à remplir les obligations de l'État“ (Raymond Poincaré, La restauration financière de la France, discours prononcé à la Chambre des Députés les 3 et 4 Février 1928, Paris, Payot, 1928). Echilibrarea bugetului implică în mod firesc și consolidarea datoriei publice, fiindcă un buget echilibrat trebuie să prevadă amortizarea dobânzilor și a capitalului împrumutat. Totuș noi ne ocupăm deosebit de consolidarea datoriei publice, deoarece importanța ei depășește cadrele problemei bugetare. Nu se poate concepe reforma monetară înainte ca datorile statului să fie aranjate: moneta hârtie având drept singură bază creditul statului, consolidarea acestui credit și serviciul lui prompt sunt condițiunile primordiale pentru menținerea cursului extern al monetei naționale. (Diehl, op. cit. p. 12). Nu se poate nega că sub acest raport s'au luat măsurile impuse de împrejurări, atât cu privire la datoria internă, cât și la aceea externă. Datoria internă se compunea în anul 1924 din datoria consolidată în suma de 14.333,793.866 Lei

hârtie și din datoria flotantă de 11.679,930.859 Lei hârtie, pe care statul o avea la Banca Națională; ambele poziții împreună făceau 26.013,724.725 Lei hârtie și au crescut până la anul 1926 la suma de Lei 26.139,617.425. În acest an începând executarea convențiunei încheiate cu Banca Națională, ratificată prin legea din 19 Maiu 1925 (publicată în Monitorul Oficial No. 134 din 21 Iunie 1925), la finele exercițiului 1928 datoria internă consolidată scade la 11.979,739.968 Lei hârtie și aceea flotantă la 8.209,886.430 Lei hârtie. Datoria externă se cifrează cu finele exercițiului 1928 la 5.225,451.295 Lei aur și cuprinde datoria consolidată în suma de 5.056,895.237 Lei aur și datoria flotantă în suma de 163,556.058 Lei aur (Bulletin d'information de la Banque Nationale de Roumanie, No. 1/1929, p. 19 și Expunerea de motive și Proiectul de lege pentru ratificarea convențiunilor încheiate între Ministerul finanțelor și Banca Națională a României, 1925) Cu privire la reluarea serviciului datoriei publice și consolidarea ei, s'a făcut obiecțiunea că s'a procedat cu mare întârziere și că condițiunile consolidării sunt prea oneroase.

Este cert că consolidarea făcută cu câțiva ani mai înainte ne-ar fi salvat o parte însemnată a capitalului mobilier distrus în urmă prin devaluarea progresivă a monetei noastre, cauzată în bună parte de absorbirea valurilor depreciate ale altor state, în special ale statelor succesoriale (contrabanda de coroane și ruble). Astfel unificarea monetară înfăptuită abea în anii 1920—21 a sporit datoria statului la Banca Națională cu 7.074,349.400 Lei, înjumătățând în acelaș timp valoarea nominală a capitalului mobilier din nouile provincii. (V. Bulletin d'information de la Banque Nationale de Roumanie, No. 1/1929, p. 13). T. Nitchietu în lucrarea sa „Der Uebergang von der Kronen- zur Leimwahrung in Siebenbürgen“ (Lugoj 1922) constată și documentează ambele fapte cu privire la preschimbarea coroanelor austro-ungare: „Bekanntlich geschah die Abstempelung auf sehr primitive Weise, so dass grössere Fälschungen und ein unglaublicher Schmuggel in ungestempelten Noten einsetzen, zumal als die rumänisch abgestempelten Noten ein Agio gegenüber den ungestempelten österreichischen und ungarischen Noten erlangten. Man würde staunen, wenn man die Ziffern der amtlich abgestempelten Noten — rund 3,5 Milliarden — mit den der Konvertierung vorgelegten — etwa 8,5 Milliarden — vergleicht. In einem Jahre ist die Zirkulation auf mehr als das Doppelte emporgeschwollen“ (p. 28). Acelaș autor în alt loc: „Unzweifelhaft wurde die altrumänische Volkswirtschaft um die Differenz der Kaufkraft bei der Währungen auf Kosten der siebenbürgischen Volkswirtschaft bereichert“ (p. 26).

A doua scrisoare către plugari.

Plugari, semănați sămânță aleasă!

Incepe de-acum semănatul de toamnă!

Și e bine să nu întârziți — ca să dați timp rădăcinii să se lege sdravăn de pământ, să nu o prindă crudă gerul iernei. — Inghetul prăpădește mai repede semănătura proaspătă, decât pe cea crescută și înfrățită.

Ueși arunca în cele 3 milioane de hectare de grâu (cât se seamănă pe an, de obicei, în țara noastră), vreo 60.000 de vagoane de sămânță.

Și alte vreo 1800 vagoane de sămânță de orz de toamnă pe vreo 110.000 hectare.

Noroc bun! Dar și minte înțeleaptă!

Căci multă risipă — multă pagubă și multă trudă zadarnică aduce pentru plugar lipsa de înțelepețiune — mai ales în momentul când asvârle sămânța în pământ.

Să vedem ce se întâmplă cu grâul — ca să vorbim numai de el acum, — dacă-l semănăm așa cum îl luăm din arie.

Mai întâiu risipim pe de geaba vreo 12.000 de vagoane (care costă bani), numai prin faptul că semănăm cu mâna în loc să semănăm cu mașina. — Semănatul cu mașina economisește cam a cincina parte din sămânță. — Ea seamănă numai ce trebuie — nu iei des și colo rar, — și nu rămâne nimic pe deasupra neîngropat, să usuce soarele sau să mănânce păsările. — Apoi mașina îl seamănă la aceeaș adâncime de răsare tot odată. Soarele pătrunde mai lesne și paiul se coace mai repede, de nu cade așa ușor la vânt. Iar curățitul de pământ și de alte buruieni, se face cu multă înlesnire.

Dar paguba cea mare nu vine din felul cum semănăm, ci din felul seminței pe care o semănăm.

Credeți d'voastre, că semănăm 60.000 de vagoane de grâu, din cari iese firul bob la bob? Cel puțin 3000 vagoane sunt: neghină, măzăriche, pământă, și tot felul de buruieni, dacă sămânța se pune necurățită în pământ, pentru că la noi nu e răspândit obiceiul de a se da la vânturătoare și la triori sămânța — ci o seamănă Românul cu totul, așa cum a adunat-o din arie.

Nu cresc oare destule bălării în țară fără să le semene nimeni? Mai trebuie și adunate și semănați pe urma plugului? Să le și muncim? Să ne murdărim cu ele, de buna noastră voie, marfa curată?

Să mergem mai departe cu socoteala.

În cele 60.000 de vagoane de sămânță — așa cum ar ieși din arie, la noi — sunt pe puțin alte 10.000—15.000 de vagoane de secară, de orz și de ovăș. Bună e și secara — dar de ce să o amesteci cu grâul? La obor se vinde grâul-grâu, și secara-secară. Iar pe piețele străine, — așa ceva (amestecătură) nu se cumpără. De ce să ne batem joc de marfă?

Apoi mai sunt alte vreo 1500 de vagoane de boabe de grâu cari nu încolțesc: ori că sunt seci, ori sunt sfărâmate! De ce să le aruncăm la vânt? De ce să nu le oprim ca să le măcinăm ori să hrănim animalele?

Și în sfârșit, cece rămâne — grâu adăvărat, ce soi de grâu, e? E neam bun? E de neam prost? Pentru că: „ce semănăm, aceea răsare“.

„Neam bun de oameni“ — „Neam bun de vite“ — așa e cu toate, așa e și cu sămânța de grâu: „neam bun“ și „neam prost“.

60.000 de vagoane de sămânță de grâu de neam prost, — pot da Țării într'un an bun, pe cele 3 milioane ha. cel mult 270.000 vagoane (cam 900 kgr. la ha.).

Numai 45.000 de vagoane de sămânță de grâu de neam bun, pot da pe aceeaș întindere, în acelaș an, cu aceeași ploie, cu aceeaș muncă, cu aceeași plugari, aproape cu 100.000 de vagoane mai mult.

Și încă de ce calitate, și de ce preț!

Eu am făcut socoteala numai la grâu!

Așa e și cu celelalte. Și mai ales cu orzul!

Nu este cereală mai plină de amestecături ca orzul românesc. Mergea vorba acum câțiva ani că hamalii din portul Hamburg, n'au voit să descarce orzul românesc din vapoare pentru că îi înăbușă praful și murdăriile cu cari era amestecat. Eu nu cred — dar mă doare inima că se poate vorbi așa ceva de Țara mea.

Iată marea însemnătate a semințelor curate și din soiuri alese! Singura, alegerea seminței, sporește producția cu 30%, și-i ridică prețul poate cu alte 20%. De aceea în străinătate — este luptă și întrecere mare între învățații agriculturii: cum să producă sămânța, de soiuri alese, care să dea: și mult și bun.

Dintr'o holdă de milioane de spice de grâu (luăm grâul ca pildă, dar așa se face cu toate plantele mai însemnate), se aleg numai câteva sute de spice: cele mai pline și cele mai frumoase. Fiecare spic se seamănă pe bucățica lui de pământ, alături de altă bucățică semănată cu un spic de rând (se zice „marfor“), ca să se vadă deosebirea. La sfârșitul anului, se vede ce a ieșit din fiecare spic. Se opresc — din cele câteva sute de parcele, — numai câteva, cari au dat roade mai frumoase și cari au ținut piept mai bine la ger, la secetă, la rugină, la cădere, la scuturare, apoi cari au bobul mai bogat, mai greu, mai frumos. Pentru anul viitor se pun la semănat numai cele 3—4 parcele cari au ieșit în frunte. Se urmărește și în anul al doilea și al treilea — până când din toate rămâne una-două, cari se trage, fiecare din spicul de cel mai bun soi (linie). Aceste semințe se chiamă „selecționate“. Și selecționarea se urmărește pe fel și fel de căi și prin fel de fel de mijloace.

Astfel de semințe selecționate, nu se răspândesc însă în comerț până când nu se face o nouă probă: în ce colțuri de Țară le merge tot așa de bine, ca acolo unde s'au prăsit. Pentru că s'a făcut dovada că sămânța bună în satul meu de munte, (unde am umezeală și adăpost) nu e tot așa de bună și în satul d-tale așezat în Bărăgan unde e vânt și secetă și ger.

Prin „câmpurile de experiență“ — alți ani de zile, se urmărește: în ce colțuri de țară îi priește fiecărui soi de sămânță aleasă? — Și numai după aceea se dă la marea înmulțire ca să cumpere numai plugarii din acele părți. Câte 10—15 ani țin astfel de încercări.

Și producția e sporită numai prin calitatea seminței cu 30 la sută. Astfel de încercări, de câțiva ani se fac și la noi — la Școlile înalte de agricultură, la câteva din fermele statului și la 4

particulari (Soc. „Sămânța“, d-nii: Cipăianu, Honopi, Stefani).

Acum statul a pus dintr'un fond de 500 milioane pe care îl are anume pentru sporirea producției agriculturii, vreo 70 milioane Lei pentru desăvârșirea acestor lucrări.

Apoi statul a luat măsuri ca nici un bob din acea sămânță „selecționată“ din aceste ferme să nu mai meargă la măcinat, ci să intre toată în pământ. S'a dat poruncă să fie dată la plugari, pe schimb cu de-a lor: kgr. pe kgr. Diferența de preț o plătește statul cu alte vreo câteva zeci de milioane de Lei.

Statul a mai luat măsura să cumpere mașini de curățit cerealele (curățitoare, trioate și vânturătoare). Ele se dau la Cooperative și Camerele agricole și se plătesc în 75 Lei suta (25 Lei la sută îi plătește statul) și încă pe datorie, în doi până la trei ani, cu dobânzi de nimic.

Dă spun acestea ca să vedeți ce jertfe face statul. — Și încă e puțin. — Când va putea, va face mai multe — căci ele se răsplătesc din sporul de producție din care vine și statului partea lui de venit.

Dar pentru ca finta să fie atinsă, se cere și ajutorul minții d-voastră, frați plugari.

Deaceea, ascultați și înțelegeți: Când auziți de semințe de soiu bun — alergați după ele!

Fermele au poruncă să dea toată sămânța, începând cu plugarii întovărășiți în cooperative agricole, iar acolo unde deocamdată nu se poate altfel, se vor da și la plugarii în parte, începând cu cei cari își pregătesc mai cuminte pământul de semănat.

Cum nu avem însă, decât o sută de vagoane sămânță de soiu ales de grâu (semințe selecționate) și mai puțin de o sută de vagoane pentru orz (tot „selecționat“) nădejdea cea mare pentru anul acesta și alți câțiva, este să curățim sămânța cea mai bună care se găsește prin localitate, ori în apropiere — ori în părțile cu clima asemănătoare — și apoi să o semănăm după ce am curățit-o.

Unde sunt curățitoare (la ferme), alergați acolo. Intr'un ceas e gata. Dacă pe aproape nu sunt curățitoare, dați-o la trioare (cilindri). Trioarele asvâră de-o parte murdăriile: pământ, pietricele; de altă parte: boabele pipernicite, buruienile mici, neghina, mazăricea, pălămida; apoi: spărturile, secara și orzul și în sfârșit: alege pe mărime, bob cu bob, tot ce rămâne grâu curat.

Acolo unde nu sunt trioare — dați sămânța măcar la vânturătoare. Pleava și semințele ușoare (buruteni, neghină) sunt alese deoparte — iar boabele grele de altă parte.

Să nu meargă în pământ decât bobul plin, greu și bine copt, care încolțește și care are în el hrană bogată, să poată hrăni colțul până când se lipește de pământ ca apoi să sugă hrana de aci.

Și saramurați sămânța înainte de a o semăna — cu platră vânăță, ori cu prafuri pe cari le găsiți la Camerele agricole. Căci așa se ferește de boala tăcutnelui și a mălurei, care se găsește și ea în sămânța ei lipită de sămânța grâului.

Nu uitați o clipă: ce semănați acela culegeți — și că bălăritile trebuiesc stărpite, iar nu semănați și muncite.

I. Mihalache
Ministrul Agriculturii.

Situația.

Din toate părțile se auză, că porturile dunărene și maritime sunt supra-încărcate de cereale ce așteaptă a fi exportate. Se zice că Căile Ferate nu mai pot primi încărcături pentru aceste porturi. Din cauza prețurilor foarte scăzute exportul cam stagnează, ceea ce face ca lipsa de numerar de pe piață să continue. În astfel de împrejurări producătorii cu deosebire sunt încurajați de cercurile autorizate să aștepte cu vânzările, în vederea unor urcări de prețuri. Prin aceste asigurări se stimulează speculațiunea à la hausse, care poate să reușească, dar poate da însă și greș. În caz de nereușită, situația se va complica cu atât mai mult, că o mare parte din mărfurile ce așteaptă exportul sunt deținute de Banca Centrală a cooperativei, instituțiune începătoare, lucrând cu banii statului și neputând suporta nici o pagubă, iar deținătorii celeilalte părți sunt înglodăți în datorii cu dobânzi mari și aproape insuportabile.

Cu o cale voi arăta modalitățile cum finanțează Banca Centrală Cooperativă valorificarea recoltei.

Prin cooperative accontează cu 50% cerealele depuse de producători în magazii indicate de bancă (magaziile Căilor Ferate, porturilor și silozurilor). Vânzarea se face la prețul oficial al bursei din Brăila din ziua în care depunătorul a ordonat vânzarea. Ultimul termen de vânzare este 30 Oct. crt. După acest termen depunătorul mărfii sau restituie suma ce i s'a avansat, dimpreună cu 18% dobândă, sau i se vinde marfa în mod forțat.

Pentru ca deținătorii de cereale să poată fi permanenți orientați asupra pieței s'au luat dispozițiuni ca prețurile oficiale ale bursei Brăila să fie zilnic publicate.

Mărfurile astfel adunate, Banca Centrală a cooperativei caută să le valorifice direct pe piețele străine prin institutul de Import-Export.

Conform planului de stabilizare, pentru asigurarea echilibrului bugetar statul urmărește să transforme în mijloace lichide toate rezervele sale.

Astfel în 2 crt. s'a ținut o licitație publică pentru concesionarea unei părți din terenurile petrolifere ale statului.

Din declarațiile făcute de dl Ministru V. Madgearu rezultă că această licitație, grație dispozițiunilor noii legi a minelor, a dat rezultate strălucite față de cele din trecut.

Pentru circa 260 hectare s'au obținut 240 milioane Lei, pe lângă redevența prescrisă de lege și obligativitatea de a pune sonde de explorare în șapte regiuni noi.

„Uniunea generală a industriașilor români“, secția Cluj, a elaborat proiectul noului său program de activitate. Principiile de bază ale politicii industriale preconizate de Uniune vor fi prezentate guvernului printr'un memoriu.

În linii generale ele ating următoarele probleme:

Stimularea întregii producțiuni a țării printr'o politică armonică, ajutând deopotrivă desvoltarea tuturor ramurilor de producțiune.

Ajutorarea capitalului productiv, adică a întreprinderilor, cari reprezintă acest capital și reglementarea cu mână tare a capitalului speculativ, adică a aceluia care se interpune între sursele de capital și munca productivă și piețele de revalorizare.

Se consideră ca o greșală de guvernământ modul cum se încearcă schimbarea sistemului de producție prin intermediul cooperativelor, nefinându-se de loc seama de forțele economice ale țării. Aceasta cu atât mai vârtos, că masele nu au nici educația și nici capitalul necesar cooperăției. Rezultatul acestei încercări va fi scumpirea prețului principalelor articole de prima necesitate și totodată devastarea unei averi naționale incalculabile.

În fine dezastruoasă este și politica urmată de stat în valorificarea bunurilor sale particulare, fiind considerate ca niște instituții aparținătoare economiei de stat, deficitale mari ale acestora sunt plătite de fise din impozite. Dar în afară de sarcinile fiscale întreprinderile particulare mai suferă și din cauza concurenței acestora, și de pe urma continuii urcării a prețurilor produselor monopolizate.

*

Piața este foarte slabă. Speranța într'o apropiată învioreare lipsește. Agricultorii sunt peste măsură de îndatorați. Sumele ce le vor încasa ei din valorizarea recoltei vor intra parte în tezaurul statului ca impozite, parte la bănci în contul datoriei, astfel că pentru alte necesități de procurat din comerț și industrie cam greu se vor ajunge parale. Și numai banii ajunși în piață prin intermediul comerțului și industriei pot aduce o învioreare.

În branșa textilelor se nutresc speranțe de îmbunătățire. En grosiștii se cam interesează de mărfuri, ceea ce are ca urmare, că fabricanții cu început să ceară prompt materii prime și să intensifice producția. Mișcare mai vioaie se simte cu deosebire la postavuri, ajutată fiind și de comanda importantă de stoffe făcută de armată.

Mulțumită acestei activități acțiunile Textila Buhuși s'au ridicat în ultimile două săptămâni dela 330 la 445 Lei.

În bursă nu se prea remarcă mare activitate. Cu toate acestea cu deosebire acțiunile cu dividende mai bune sunt mult căutate. Prețurile se îmbunătățesc pe neobservate.

Petroliferele în ultimile zile s'au ameliorat puțin în urma urcării de prețuri dela bursa din Paris.

Creditul Minier s'a ținut pe loc de pe urma cumpărăturilor destul de importante făcute de o casă de bancă de nuanță străină.

IRD.P. neavând cumpărători — cu toate terenurile lui bune și producția lui normală — pare a fi complet compromis. Direcțiunea societății ar îndeplini o datorie mare față de deținătorii de acțiuni dacă ar informa asupra stării reale a societății, ferind astfel pe cei slabi de ingeri să-și vândă acțiunile la prețuri așa de scăzute.

Rentele stau pe loc.

București.

Remizier.

Inscrierile la Academia de înalte studii comerciale și industriale.

Inscrierile la Academia de înalte studii comerciale și industriale din Capitală se fac, potrivit art. 34 din regulamentul Academiei, între 15 Septembrie și 31 Octombrie incluziv.

După 1 Noembrie nu se va mai primi nici o cerere, ori care ar fi motivul pentru care nu s'ar fi putut prezenta cererea în cursul termenului arătat.

Inscrierile se fac la secretariatul Academiei de înalte studii comerciale (București, Piața Romană) și petiționarul va trebui să prezinte deodată cu cererea de înscriere și actele prevăzute de art. 2 din legea și 35 din regulamentul academiei.

Dor fi primiți:

- a) absolvenții școlilor superioare de comerț;
- b) bacalaureații din țară sau cei ce posedă un titlu echivalent, a cărui echivalență a fost aprobată de Ministerul instrucțiunii.

Dacă însă se va constata, la data de 31 Octombrie 1929 că numărul înscrierilor este mai mare de 500, rectoratul va reduce numărul înscrierilor.

Pentru a putea efectua reducerea și a face o bună selecțiune a elementelor, rectoratul academiei de înalte studii comerciale va supune pe studenții înscriși la un concurs.

Concursul se va ține în amfiteatrele academiei în zilele de 1, 2 și 3 Noembrie la ora 9 dim., în prezența d-lor profesori ai academiei de înalte studii comerciale.

Concursul va consta din 3 probe scrise:

- a) o probă de geografie, geografia statelor Europei și în special a României;
- b) o disertație din limba română;
- c) o probă de matematică elementară.

Cu începere dela 1 Noembrie 1929, cursurile Academiei de înalte studii comerciale se vor ține între orele 8—12 dim. și 3—7 d. a., în fiecare zi, în afară de Duminică și sărbătorile legale.

Frecvența este obligatorie. Din această cauză studenții Academiei de înalte studii comerciale nu pot ocupa funcțiuni la stat ori în administrațiile publice.

Pentru ajutorarea însă a studenților săi și lipsiți de mijloace, Academia de înalte studii comerciale acordă 200 (două sute) de burse, dintre cari 150 pentru studenți și 50 pentru studente.

Bursierii și bursierele Academiei vor avea mâncarea, locuința, luminatul, încălzitul, baia, spălătul complet gratuite, în internatele (unul pentru băieți și altul pentru fete), înființate pe lângă Academia de comerț.

Tot în aceste internate se găsesc săli de studiu, bine luminate, aerate și încălzite, cu biblioteci.

Căminul și cantina Academiei de înalte studii comerciale au fost desființate, ele fiind transformate în internat pentru bursieri.

În afară de bursieri, nici un student sub nici un cuvânt și sub nici o formă nu va fi primit nici în internat, nici la masa bursierilor.

Pentru admiterea în școala horticola de fete.

Pentru admiterea în școala horticola de fete gr. I din București (Grozăvești), splaiul Pirotehniei, se cer următoarele condiții:

Candidatele vor avea vârsta de cel puțin 13 ani și vor trece un examen de admitere la 20 Septembrie a. c. Ele vor fi examinate la limba română și aritmetică. Primele opt reușite în ordinea clasificării vor fi bursiere, iar celelalte solvente, plătiind o taxă anuală de 6000 Lei.

Învățământul durează 4 ani, în care se cuprinde și stagiul de practică, iar la absolvire se eliberează certificate.

Se învață: materiile de cultură generală, ca limba română, aritmetică, religie, geografie, igiena și medicina practică, noțiuni de educație cetățenească, limba franceză, etc. Materiile speciale: cultura pomilor, a viței de vie, a florilor, îmbunătățirea plantelor, cooperarea, științele fizico-chimice și naturale, etc.

Scopul școlii este de-a forma bune gospodine cari să popularizeze cunoștințele horticoale și agricole.

Absolventele acestei școale de gradul I. își pot desăvârși învățătura în școlile de gradul al II-lea, trecând un examen de admitere.

Învățământul în aceste școale e mai dezvoltat și durează 4 ani, cuprinzând și anul de practică. Absolventele cu diplomă ale școalelor de gradul II. pot fi primite la un examen special de bacalaureat agricol, iar pe baza acestui examen sunt admise în academia de înalte studii agricole sau în școala superioară de agricultură.

Scopul învățământului de gradul II. este: de a forma specialiști necesari pentru exploatațiuni agricole, viticole, horticoale, etc. particulare sau de stat; personal auxiliar pentru învățământul școlar și de popularizare; maeștri pentru învățământul normal și primar superior cu caracter agricol.

Diplomatele școlilor și academiilor superioare de agricultură pot deveni profesoare și maestre în învățământul agricol de toate gradele.

Absolventele școalelor de gradul I pot, prin examen, trece și în școli de economie casnică de gradul al II-lea.

Informațiuni și corespondența se adresează d-nei El. Nanu-Pășean, B.-dul Domniței 37 (prin Strada Șorului), București, sau la școală.

CRONICĂ.

Fuziuni de întreprinderi românești în Ardeal. „Pruna”, societate industrială și comercială, în lichidare, în Ilia Murășană, a fuzionat cu banca „Progresul”, institut de credit și de economit din aceeași localitate.

Noua societate a căreia capital social a fost sportit la Lei 3,000.000 va funcționa mai departe sub firma: Banca „Pruna”, institut de credit comercial și industrial.

Membri Consiliului noii societăți sunt d-nii: Dr. Aurel Vlad, Dr. Stefan Rozvany, Nic. Bogdan, Ios. Dimperiu, Dr. Iustin Pop, Dr. Valeriu Pop și George Primaș.

*

„Codreana”, institut de credit și de economit în Băsești (Sălaj) a decis fuziunea cu Banca Industrială și Comercială „Sălăgiana” s. a. din Șimleul-Silvaniei.

*

Monete divizionare noi. Prin o lege, adusă în sesiunea expirată a Parlamentului, s'a decis baterea a monete divizionare noi și anume a Lei 5 și Lei 20 în valoare de Lei 1.300.000.000.

Din aceasta sumă vor fi: 60.000.000 piese a 5 Lei în valoare de 300.000.000, 50.000.000 piese a 20 Lei, în valoare de Lei 1.000.000.000.

Comanda se va face Statului englez prin monetăria Britanică (Royal Mint), care va confecționa plesile în atelierele sale și ale colaboratorilor săi, conform catetului de sarcini.

Prețul acestei comande este de 113.000 lire sterline și se va plăti din valoarea biletelor Băncii Naționale a României, ce se vor retrage din circulație pentru a fi înlocuite cu aceste piese.

În expunerea de motive se arată că o parte a comenzii se va efectua la Paris, prin monetăria Republicii franceze cu care monetăria britanică are o înțelegere. Ambele au cele mai perfecționate instalații.

Pentru a înlătura confuzia cu actualele piese de 1 sau 2 Lei, s'a ales aliajul galben cel mai potrivit care conține 79 la sută cupru, 20 la sută zinc și 1 la sută nikel.

El este asemănător cu aliajul întrebuițat în monetăria din Londra pentru țările imperiului britanic, cari au climă caldă și umedă. Adaosul de nikel mărește rezistența și pune de acord noua monedă cu prevederile legii monetare.

*

Scontul băncilor de emisiune.

Banca Angliei	5 ¹ / ₂ %
Banca Națională a Austriei	7 ¹ / ₂ %
Banca Națională a Belgiei	4%
Banca Națională a Bulgariei	10%
Banca Națională a Cehoslovaciei	5%

Banca Națională a Elveției	3 ¹ / ₂ %
Banca Finlandei	7%
Banca Franței	3 ¹ / ₂ %
Banca Imperiului German	7 ¹ / ₂ %
Banca Italiei	7%
Banca Națională a Jugoslaviei	6%
Banca Națională a Poloniei	9%
Banca Națională a României	9¹/₂%
Banca de Stat a Rusiei	10%
Banca Suediei	4 ¹ / ₂ %
Băncile de Rezerve federale (U. S. A.)	6%
Banca Națională a Ungariei	8%

Burse la Academia de înalte studii agronomice din București sunt vacante în anul l. 30 și 20 locuri cu locuință în cămin.

Cererile vor fi însoțite de: a) extractul de naștere, b) diploma de bacalaureat, c) certificatul de naționalitate și d) un certificat dela percepătorul local că familia este lipsită de mijloace — aceasta pentru bursieri și pentru locurile cu locuință gratuită.

Concursul pentru burse și pentru gratuitatea în cămin se ține la 21 Octombrie din: algebră, geometrie, fizică și chimie, geologie și mineralogie botanică și zoologie.

Candidații la bursă trebuie să obțină cel puțin media 7, cei pentru gratuitate în cămin cel puțin media 6.

Bursierii sunt întreținuți în cămin și iau masa gratuit la cantină, cei cu gratuitate în cămin pot lua masa la cantină plătiind 1550 Lei lunar.

Toți studenții trebuie să aducă așternutul de pat complet.

Se primesc și studenți externi în limita locurilor disponibile.

Anul școlar începe la 28 Octombrie.

Durata cursurilor este de patru ani, dintre care trei ani de studii teoretice și un an de practică sau specializare.

Absolvenții celor patru ani primesc titlul de inginer-agronom, cei cari fac încă un an de specializare titlul de inginer-agronom specializat, iar cei ce au făcut un an de specializare și vor susține o teză reprezentând o lucrare originală, primesc titlul de doctor în științele agronomice, toți fiind admiși în corpul agronomic al statului.

Noua lege a Academiei este publicată în „Monitorul Oficial” Nr. 169 din 2/VIII 1929.

Situațiunea sumară a Băncii Naționale a României

Extragem din ultima situațiune sumară, dela 24 August 1929, a Băncii Naționale următoarele poziții:

Activ	Lei
Aur în țară și străinătate	8.748,812.946
Devize	5.837,604.211

Monetă divizionară	3,782.300
Portofoliul comercial	9.156,351.490
Imprumuturi pe efecte publice, warante etc.	947,596.085
Datoria Statului	3.958,659.838
Avansuri temporare Tezaurului	2.000,000.000
Efecte publice	622,747.975
Fonduri de pensii și asistență pentru personal	105,228.411
Imobile	380,731.585
Mobilier și mașini de imprimerie	61,045.518
Cheltuieli de administrație	70,220.045
Efecte și avansuri rambursat prin Stat	1.671,850.000
Argint—Lingouri și monete	6,372.836
Conturi diverse	1,878,945.040
Aur la Moscva	
Totalul activelor	35.449,648.280

Pasiv

Capital	600,000.000
Fonduri de rezervă diverse	701,708.214
Bilete B. N. R. în circulațiune	19.982,021.382
Conturi curente și recepise la vedere	11.373,647.398
Dobânzi și beneficii diverse	171,264.255
Conturi diverse	2.401,007.131
Raportul între stocul de aur și angajamente	27·90%
Raportul între stocul total și angajamente	46·24%

Taxa: { Scont 9¹/₂%
Dobânda 10¹/₂%

„MUREȘIANA“

institut de credit și economii s. a., Reghin.

Concurs.

Subsemnatul institut publică prin aceasta concurs pentru ocuparea unui post de

Contabil-diriginte

pentru nou înființându succursală din comuna Bandul de Câmpie.

Reflectanții vor trebui să producă un certificat de absolvirea unei școli superioare de comerț sau academii, precum și unul de praxă bancară de cel puțin 3 ani.

Ofertele cu indicația pretenșiunilor de salariu, sunt a se înainta cel mai târziu până la 15 Sept. a. e., iar postul se va ocupa în cursul lunii Septembrie, cel mai târziu însă până la 1 Oct. a. e.

Reghin, la 30 August 1930.

„Mureșiana“

institut de credit și economii s. a.

Reghin.